

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:	3.K.700.388/2023/2.
A kijelölést kérő közigazgatási szerv:	kormányhivatal (kormányhivatal címe)
A kijelölést kérő képviselője:	jogi képviselő
A hatásköri vitában érintett másik közigazgatási szerv:	miniszter irányítása alatt álló központi költségvetési szerv (miniszter irányítása alatt álló központi költségvetési szerv címe.)
A hatásköri vitában érintett másik közigazgatási szerv képviselője: A negatív hatásköri összeütközés tárgya:	törvényes képviselő törölt természetvédelmi rendeltetések helyreállítsa, erdőterv (törvényi és rendeleti) természetvédelmi célkitűzéseknek megfelelő módosítsa

V é g z é s

A Fővárosi Ítéltábla eljáró közigazgatási szervként a kormányhivatalt jelöli ki.

A végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A kijelölés alapjául szolgáló tényállás

[1] A nemzeti park igazgatóság (továbbiakban: Igazgatóság), mint a természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 625/2022. (XII. 30.) Korm. rendelet 19. § aa) pont szerinti természetvédelmi kezelő a

működési területén található védett/Natura2000 erdők adattárban nyilvántartott adatainak vizsgálata során azt észlelte, hogy az adattár betekintéskori adatai alapján több, az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény (a továbbiakban: Evt.) 2017. szeptember 1. napjával hatályba lépett módosítása során keletkezett jogalap alapján hivatalból folyt erdészeti hatósági eljárásban a kijelölést kérő kormányhivatal által törölt természetvédelmi rendeltetések helyreállítása nem történt meg. Így például a helység4 nyár erdőmaradványra nézve a BK-05/ERD/00574-11/2019. számú határozat a természetvédelmi rendeltetést törölte, egyúttal módosította az érintett erdőrészek természetvédelmi célkitűzéseknek megfelelő erdőtervet. Az Igazgatóság, mint természetvédelmi kezelő ez alapján 2023. május 2. napján kelt kérelemmel (ÁLT/1043-1/2023.) fordult a kijelölt kérő kormányhivatalhoz (osztály), hogy a vonatkozó döntéseit vizsgálja felül, a törölt természetvédelmi rendeltetéseket állítsa helyre, továbbá az erdőtervet a természetvédelmi célkitűzéseknek megfelelő módosítsa.

[2] A kérelem utalt továbbá arra, hogy város önkormányzat képviselő-testület a 8/2022. (II.25.) önkormányzati rendeletével (a továbbiakban: ÖR) a Bartók-rét (Ibolyás) - Keselyes-dűlőt helyi jelentőségű védett természeti területté nyilvánította. Erre figyelemmel kérelemmel élt az Evt. 23. § (2) bekezdésére alapítottan arra, hogy a kijelölést kérő kormányhivatal a természetvédelmi rendeltetés állapítása meg, valamint az erdőtervet természetvédelmi célkitűzéseknek megfelelően módosítása a város 1 83 B, 83 C, 83 E, 83 F, 83 TI1, 83 TI2, 91 A erdőrészek vonatkozásában.

[3] A kijelölést kérő kormányhivatal a 2023. május 15-én kelt BK/ERD/05038-2/2023. ügyiratszámú végzésével az ügyet központhoz áttette. Döntését az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 17. §-ára alapította, figyelemmel az Evt. 23.§ (2) bekezdésére, 23/A.§-ára, 33. § (1) bekezdés a) pontjára, 33. § (8) bekezdés a) pontjára, a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 383/2016. (XII.2.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kijelölő rendelet) 12. § (8) bekezdés b) pont bc) alpontjára, a 2015. évi körzeti erdőtervezésre vonatkozó tervezési alapelvekről, valamint az erdőgazdálkodás tartamosságát és fejlesztését szolgáló körzeti erdőtervezési keretértékekről szóló 45/2015. (VII. 28.) FM rendelet 5. § (3) bekezdésére, az egyes erdészeti hatósági eljárások, bejelentések, valamint hatósági nyilvántartások eljárási szabályairól szóló 433/2017. (XII. 21.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm.r.) 1-7. §-aiban foglaltakra, és az Alkotmánybíróság 14/2020. (VII.6.) AB határozatára. Rögzítette, hogy az érintett erdőrészek erdőtervének módosítása iránt az erdőgazdálkodótól kérelem nem érkezett, továbbá az érintett területek esetében a körzeti erdőtervezési eljárás az NFK-011233/114/2022. számú határozatával 2022. április 7. napján zárult, így a hivatalból indítható erdőterv módosítási eljárás megindításának feltétele „a körzeti erdőtervezéskor előre nem látott változás” nem érvényesül, mivel az Alkotmánybíróság 14/2020. (VII. 6.) AB határozatával (a továbbiakban: ABh) már a körzeti erdőtervezési eljárás lezárta előtt megsemmisítette az Evt. 2017. évi alkotmánysértő módosításait. Megállapította továbbá, hogy a beadvány második szakaszában feltüntetett konkrét erdő- és egyéb részek – város 1 83 B, 83 C, 83 E, 83 F, 83 TI1, 83 TI2, 91 A – esetében az érintett területet (helység1) helyi jelentőségű védett természeti területté nyilvánító ÖR szintén a körzeti erdőtervezési eljárás lezárását megelőzően lépett hatályba. Az Evt. 33. § (1) bekezdés a) pontjában, valamint a Korm.r. 1-7. §-aiban foglaltak alapján a körzeti erdőtervezés során eljáró hatóság a központ, aki az Evt. 33. § (1) bekezdése szerint az erdőterv meghatározására, valamint ezen eljárással egybefoglalva az Evt. 23. § (2) bekezdés,

23/A. §-a szerinti erdő rendeltetésének, illetve elsődleges rendeltetésének a meghatározására jogosult.

[4] A hatásköri vitában érintett központ a 2023. július 12. napján kelt NFK-025756-003/2023. ügyiratszámú végzésével (helyesen) az ügyet áttette a kormányhivatalhoz (osztályához). Döntését az Ákr. 17. §-ára alapította, figyelemmel a Kijelölő rendelet 11. § (1) bekezdésére, valamint az Ákr. 91. § (2) bekezdésére. Rögzítette, hogy helység 2 közigazgatási területe az Evt. végrehajtásáról szóló 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet (a továbbiakban: FMr.) 5. melléklete szerint a helység 3 erdőtervezési körzetbe tartozik. Az erdőtervezési körzeti határozatát 2022. április 7-én hozta meg. Az ÖR 2022. március 15-én hatályosult. Az ÖR-ről sem önkormányzat, sem a természetvédelmi kezelő, a nemzeti park igazgatóság, sem a szakhatósági állásfoglalás során a főosztály (2022. április 1-én kelt CsCsMKH: CS/Z02/01517-7/2022.sz. szakhatósági állásfoglalása) nem tájékoztatta a körzeti erdőtervezésben eljárása során. Az ÖR-ről tudomása nem volt, az érintett erdőrészek természetvédelmi rendeltetésének megállapítását, valamint az erdőterv természetvédelmi célkitűzéseinek megfelelő módosítását nem tartalmazza a körzeti erdőterv, amelyet bő egy éve meghozott határozatával állapított meg. Indokolása szerint a kijelölést kérő kormányhivatal végzésében hivatkozott jogszabályi helyek csak a körzeti erdőtervezés idejére jogosítják fel a hatósági jogkör gyakorlására. Az Ákr. 91. § (2) bekezdése értelmében továbbá nincs helye a döntése kiegészítésének, mivel annak véglegessé válásától számított egy év eltelt. A Kijelölő rendelet 11. § (1) bekezdése alapján erdészeti hatóságként az erdőterület fekvése szerint illetékes vármegyei kormányhivatalként a kijelölést kérő kormányhivatal jár el, mivel illetékességi területén helyezkedik el helység 2 közigazgatási területe.

[5] A hatásköri összeütközésben érintett hatóságok 2023. augusztus 10. napján egyeztetést tartottak, ami azonban nem vezetett eredményre.

[6] A kijelölést kérő kormányhivatal képviselői részéről elhangzott, hogy az ABh alapján olyan helyzet keletkezett, amely az erdőgazdálkodókra vonatkozóan közérdekű korlátozást eredményez: a megsemmisített rendelkezések alapján szükségessé vált országos szinten a természetvédelmi rendeltetések felülvizsgálata, amit meg kell, hogy előzzön egy komplex hatósági eljárási folyamat (egyeztetésekkel, szakmai állásfoglalások beszerzésével). Az ÖR erdőtervbe ültetése a központ részéről elmaradt, így az erdőtervezés során felmerült hibák, illetve azok javítása hivatalból nem a kormányhivatal hatásköre. A tíz évre szóló erdőtervet (határozatot) a kormányhivatalnak csak két esetben van lehetősége módosítani kérelemre, illetve hivatalból induló eljárások bizonyos korlátozott esetköreiben: egyrészt a személyi változás esetén, másrészt, ha az erdőgazdálkodó ellenőrzési körén kívül eső, előre nem látható körülmény merült fel. Ez utóbbi nem vetíti előre azokat az esetköröket, ha olyan hiba merül fel, mint az Igazgatóság beadványában vázolt. A természetvédelmi rendeltetés átírása önmagában nem tesz eleget az ABh-ban foglalt elvárásoknak maradéktalanul: a célkitűzések érvényesítéséhez a Korm.r. megállapítja a szakmai minimumokat, melyeknél nevesíti a központot szövegszerűen is, így hatáskörrel nem a kormányhivatal rendelkezik. A körzeti erdőtervezés során a központ terepi felmérést végez, azaz az AB határozat szerint a soron következő erdőtervezési eljárás során felülvizsgálja az erdők természetvédelmi rendeltetéseit. A jogalkotó az indokolásában is részletezi, a kormányhivatalnak milyen tényleges hatáskörei vannak, így pl. az egyedi eset felmerülése. Az ABh alapján azonban

országos és számos erdőrészletet érintő feladat keletkezett. A természetvédelmi rendeltetés előírása országos feladat és ezért a központ hatásköre.

[7] A központ képviselője hivatkozott arra, hogy a rendeltetés megállapításához nem szükséges további intézkedés, elsőként nem erdőtervet kell módosítani, hanem meg kell változtatni a rendeltetést és azt követően lehetséges változtatni az erdőterven. Az erdőtervezési eljárás során folyamatosan ellenőrzik a részletszabályokat. Maga az erdőtervezési eljárás bonyolult és hosszú folyamat, bevonják az összes illetékes-, hatáskörrel rendelkező társhatóságot, szervet: az minden év januárjában indul, folyamatos a terepbejárás, az egyeztetés, illetve az internetes hirdetményezés, továbbá minden érintettet postai úton történő értesítése észrevétel megtétele érdekében. Az adott esetben folyamatos egyeztetés történt a kormányhivatallal, az Igazgatósággal, valamint az önkormányzatokkal is. Szakhatósági állásfoglalást kapott a természetvédelmi hatóságtól, amely azonban az érintett erdőrészleteket nem tartalmazta. A határozat hivatalbóli módosítását lehetővé tévő egy éves törvényi határidő eltelt. Csak a következő körzeti erdőtervezés során nyílik lehetőségük a megmaradt hiányosságok orvoslására, amely legközelebb 8 év múlva esedékes, figyelemmel arra, hogy csak tízévente folytathat le erdőtervezési eljárást, ütemtervnek megfelelően. A vitában felmerült jogszabályi rendelkezések alapján nem lehet egyesített erdőtervezési eljárást indítani. A jogalkotó által a körzeti erdőtervezésre vonatkozóan kapott hatáskört (a központ), így a körzeti erdőtervezési eljáráson kívüli időszakban a további feladatok a kormányhivatalra telepítették. Maga (a központ) csak a körzeti erdőtervezés során írhat elő a természetvédelmi rendeltetést.

A közigazgatási szerv kijelölése iránti kérelem

[8] A kormányhivatal az Ákr. 18. § (3) bekezdésének b) pontja és a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 12. § (2) bekezdésének a) pontja alapján a hatáskörrel rendelkező szerv kijelölését kérte.

[9] Utalt a történeti előzmények vázolását követően arra, hogy az ABh előírányozta a szigorúbb gazdálkodási keretek, természetvédelmi célkitűzések és korlátozások visszaállításának szükségességét, kihangsúlyozva, hogy a természeti értékek védelmével szemben, természetvédelmi szempontok kárára nem igazolható a gazdasági érdekek előmozdítása. Közte és a központ között negatív hatásköri vita alakult ki az ABh-tal érintett erdészeti hatósági eljárásban törölt természetvédelmi rendeltetések helyreállítása tekintetében.

[10] A Kijelölő rendelet 12. § (8) bekezdés b) pont bc) alpontjára, 23. § (2) bekezdésére, a Korm.r. 3. § (9) és (11) bekezdésére, valamint 4. §-ára utalása mellett érvelt az Evt. 2023. július 1. napján módosult 33. § (8) bekezdés módosulásával, illetve az új (8a) bekezdésével, s a korábbi szabályozáshoz képest bekövetkezett módosulásából a hatáskörének szűkítésére következtetett a központ által kiadott erdőterv határozatok módosítása tekintetében. E körben hivatkozott az Evt. e szakaszát módosító, egyes törvényeknek az agrárminiszter feladatkörét érintő módosításáról 2023. évi XLIV. törvény (a továbbiakban: Módtv.) 89. §-hoz fűzött indokolásra (Indokolások Tára 2023/73.).

[11] Az Igazgatóság kérelmeit illetően rögzítette, hogy azok nem minősülnek erdőgazdálkodói kérelmeknek.

[12] A kormányhivatal, mint erdészeti hatóság részéről hivatalból indítható erdőterv módosítási eljárás megindításának feltétele, „a körzeti erdőtervezéskor előre nem látott változás” esetkör a második kérelem vonatkozásában hiányzik, ezért az ÖR-re tekintettel a természetvédelmi rendeltetés megállapítása, valamint az erdőterv természetvédelmi célkitűzéseknek megfelelő módosítására hatásköre nem áll fenn: a 2022. március 15-i ÖR a 2022. április 7-i határozathozatallal zárult erdőtervezési eljárás során nem volt előre nem látható.

[13] Az ABh már a körzeti erdőtervezési eljárás lezárta előtt megsemmisítette az Evt. 2017. évi, alaptörvényellenes módosításait, amire az központnak az eljárása során figyelemmel kellett volna lennie. Továbbá az FMr. 12. § (2) bekezdése és 6. melléklete szerinti 10 éves tervezési ciklus nem zárja ki, hogy a központ felülvizsgálatot végezzen az időtartam lejárta előtt. Egyébként az FMr. 6. számú melléklete 2020. dátumig határozta meg a körzeti erdőtervezés ütemtervét. A 2021. évben, 2022. évben, valamint 2023. évben erdőtervezéssel érintett körzeteket a központ a honlapján tájékoztató dokumentumban tette közzé, az ütemterv jogszabály által már nem meghatározott. Az Evt. 112. § (2) bekezdés 5. pont felhatalmazása alapján az erdőterv rendelet előkészítésének, és a körzeti erdőterv készítésének szabályairól szóló 11/2010. (II. 4.) FVM rendelet hatálytalan 2017. december 29-től.

[14] Hangsúlyozta, hogy körzeti erdőtervezési eljárás komplex hatósági folyamat, több eljárási szakaszból épül fel. A körzeti erdőtervezési eljárást szükség esetén egyesíteni kell a következő komplex eljárásokkal: erdő felnyíló erdővé minősítése; erdő terméketlen területté minősítése; az erdő rendeltetésének meghatározása és törlése (védett természeti terület, Natura 2000); az erdő elsődleges rendeltetésének meghatározása.

[15] Az Igazgatóság kérelmei nyomán nem a körzeti erdőterv határozatot kell kiegészíteni, hanem új körzeti erdőtervezési eljárást szükséges indítani. A természetvédelmi rendeltetés „visszaállítása”, illetve hiánya esetén annak meghatározása nem csupán a védelmi rendeltetés rögzítését (deklarálását) jelenti a szakrendszerben: a 10 évre szóló gazdálkodási lehetőségek kereteit kell a megfelelő - hivatalból indított, új eljárásban - a természet védelmére vonatkozó nemzeti és európai uniós követelményeknek is megfeleltetni, amire a központ rendelkezik hatáskörrel. Nem rendelkezik hatáskörrel az ABh-ban foglaltak szerinti komplex eljárások lefolytatására, különösen azon erdőrészek vonatkozásában, melyek tekintetében nincs „visszaállítható rendeltetés”, illetve, a központ az erdőterv határozatokat az AB határozatában foglaltak figyelmen kívül hagyása mellett hozta meg 2020. július 7-ét követően.

A Fővárosi Ítéltábla döntésének indokai

[16] A Fővárosi Ítéltábla a Kp. 154. § (5) bekezdése folytán alkalmazandó 124. § (5) bekezdése alapján tárgyaláson kívül járt el.

[17] Mindenek előtt emlékeztetni szükséges arra, hogy az Alkotmánybíróság az *erga omnes* hatályú ABh döntésében – többek között – rámutatott arra az indokolás [34] pontjában, hogy az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdése a környezet védelmének kötelezettségét (a korábbi Alkotmány rendelkezéseit meghaladóan) immáron az állam és mindenki számára kifejezetten előírja {17/2018. (X. 10.) AB határozat, Indokolás [84]}. A P) cikk (1) bekezdése egyszerre tekinthető a XXI. cikk (1) bekezdésében foglalt alapvető emberi jog garanciájának, illetőleg a nemzet közös öröksége védelmét előíró olyan *sui generis* kötelezettségnek, mely a XXI. cikk (1) bekezdésén túlmenően, általános jelleggel is érvényesül {13/2018. (IX. 4.) AB határozat, Indokolás [14]}. Megállapította továbbá ([35] pont), hogy a P) cikk (1) bekezdése tartalmi értelemben kifejezetten is nevesíti a nemzet közös öröksége jövő nemzedékek számára történő megőrzésének kötelezettségét; ([36] pont) az Alaptörvény P) cikkéből a természeti erőforrások, és ezáltal a környezet állapotára vonatkozó abszolút jellegű, tartalmi zsinórmérték is következik, amely objektív követelményeket támaszt az állam mindenkori tevékenységével szemben {28/2017. (X. 25.) AB határozat, Indokolás [32]}.; ([38] pont) az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdéséhez, illetőleg XXI. cikk (1) bekezdéséhez a visszalépés tilalma (*non-derogation*) elv is szorosan hozzátartozik, azokból közvetlenül fakadóan {13/2018. (IX. 4.) AB határozat, Indokolás [20]}, a visszalépés tilalma egyaránt vonatkozik a környezet és természet védelmére vonatkozó anyagi jogi, eljárásjogi és szervezeti szabályozásra, hiszen ezek együttesen biztosíthatják csak az elv maradéktalan, az Alaptörvényből következő érvényesülését, és azt az egyedi ügyekben eljáró jogalkalmazóknak is figyelembe kell venniük a jogszabályok alkalmazása során {3223/2017. (IX. 25.) AB határozat, Indokolás [28]-[29]}.

[18] Az Alkotmánybíróság az ABh-ban többször is hivatkozott 28/2017. (X. 25.) AB határozatában (a továbbiakban: ABh2.) [31] és [32] pontjában már kifejtette, hogy „Az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdéséből ugyanakkor önálló, az állami védelemre vonatkozó tartalmi követelmények is levezethetők. A P) cikk (1) bekezdése mintegy hipotetikus örökséggel ruházza fel a jövő nemzedékeket. A P) cikk (1) bekezdésében szereplő „nemzet közös öröksége” megfogalmazás a Biológiai Sokféleség Egyezmény szerinti „emberiség közös ügye”, illetőleg a madárvédelmi irányelvben szereplő „európai népek öröksége” és az élőhelyvédelmi irányelvben szereplő „természeti örökség” koncepció konkretizálásának tekinthető. Eszerint ugyanis a magyar állampolgárok és a magyar állam azt vállalja, hogy az állam intézményrendszere a jövő nemzedékek számára is biztosítja a P) cikk (1) bekezdésében nem taxatív módon rögzített értékek védelmét. Mindez a nemzetközi jogban létező „emberiség közös ügyéhez” képest konkretizált kötelezettségvállalásnak tekinthető. E sajátos örökségkoncepció folytán, a visszalépés tilalmából következően a P) cikkben foglalt állami kötelezettségeket kiüresítené, ha az állam védelmi kötelezettségét a jövő nemzedékek örökségének állapotára való tekintet nélkül - akár a természeti erőforrások leromlott állapotban való „átadásával” is - teljesíthetné. Az Alaptörvény P) cikkéből tehát a természeti kincsek állapotára vonatkozó, abszolút jellegű, tartalmi zsinórmérték is következik, amely objektív követelményeket támaszt az állam mindenkori tevékenységével szemben.”. A hipotetikus örökség védelméhez kapcsolódóan továbbá az ABh indokolás [22] pontjában kifejtette az Alkotmánybíróság azt is, hogy az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdése a *public trust* környezeti és természeti értékekre vonatkozó koncepciójának alkotmányjogi megfogalmazásán alapul, melynek lényege, hogy az állam a jövő nemzedékek mint kedvezményezettek számára egyfajta bizalmi vagyonkezelőként kezeli a rá bízott természeti és kulturális kincseket, és a jelen generációk számára csak addig a mértékig teszi lehetővé

ezen kincsek használatát és hasznosítását, ameddig az a természeti és kulturális értékeket mint önmagukért is védelemben részesítendő vagyontárgyak hosszú távú fennmaradását nem veszélyezteti.

[19] Az ABh a hatályos szabályozásra vonatkoztatható, megfelelően eltéréssel következők szerint értendő további megállapításai: a Evt. 23. §-a és 24. § (1) és (3) bekezdései alapján a védett természeti területek természetvédelmi oltalma a védetté nyilvánító jogszabállyal (Evt., miniszteri rendelet, önkormányzati rendelet) minden esetben létrejön ([69] pont); a 23. § (2) bekezdés a) pontja szerint védett természeti terület esetén az erdészeti hatóság az erdő rendeltetését a védetté nyilvánító jogszabály alapján állapítja meg, a 23. § (2) bekezdés a) pontja újra magába foglalja (nevesíti) a helyi jelentőségű védett természeti területeket a kivételek között, így a helyi jelentőségű védett természeti területek rendeltetésének megállapítására a 23. § (3) bekezdés m) pontja alapján, az érintett települési önkormányzat jegyzőjének kezdeményezésére is sor kerülhet, de nem szükségszerűen (az újból fennálló hivatalbóliságra tekintettel). Az Erdőtvt. 28/A. § (4) bekezdése alapján nem áll fenn, hogy ha a helyi jelentőségű védett természeti területek esetében az érintett település jegyzője kezdeményezi a természetvédelmi rendeltetés megállapítását, annak előfeltétele lenne, hogy a jegyző megállapodjon az erdőgazdálkodóval a kár és a többletköltség elemeiről, mértékéről, megfizetésének módjáról az Erdőtvt. 23. § (4) bekezdésének megfelelően ([73] pont).

[20] Az Evt. 23. § (2) bekezdés a) pont értelmében az erdészeti hatóság az erdő rendeltetését védett természeti terület esetén a védetté nyilvánító jogszabály alapján állapítja meg. Az Evt. 23. § (3) bekezdés m) pont alapján az erdő rendeltetésének közérdekből történő megállapítását feladat- és hatáskörén belül az érintett települési önkormányzat jegyzője is kezdeményezheti. Az Evt. 23. § (6) bekezdés b) pontnak megfelelően az erdészeti hatóság törli az erdő érintett rendeltetését természetvédelmi rendeltetés esetén a védettség feloldásakor. Az Evt. 23. § (8) bekezdésének megfelelően az erdő rendeltetésének megállapításakor vagy törlésekor az erdészeti hatóság szükség esetén gondoskodik az erdő Adattárban nyilvántartott adatainak, illetve az erdőtervnek a módosításáról is. Az Evt. 23/A. § (2) bekezdés szerint a természetvédelmi rendeltetést – a (4)–(6) bekezdésben foglalt kivétellel – az erdő elsődleges rendeltetéseként kell megállapítani. Az Evt. 33. § (1) bekezdésnek megfelelően az erdészeti hatóság az erdőtervezési körzetre vonatkozóan – az e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban foglalt ütemezés szerint tízévenként – körzeti erdőtervezést végez. Az Evt. 33. § (8) bekezdés értelmében az erdészeti hatóság a körzeti erdőtervezésre vonatkozó rendelkezésekkel összhangban, ha az erdő rendeltetésében, üzemmódjában, állapotában bekövetkezett, a körzeti erdőtervezéskor előre nem látott változás ezt indokolja, hivatalból indított eljárás során módosíthatja az erdőtervet. A Kijelölő rendelet 11. § (1) bekezdésének megfelelően erdészeti hatóságként – ha törvény vagy kormányrendelet eltérően nem rendelkezik – az erdőterület fekvése szerint illetékes, a 2. mellékletben meghatározott vármegyei kormányhivatal jár el. Ha kormányrendelet eltérően nem rendelkezik, az erdészeti hatóságként eljáró vármegyei kormányhivatal vezeti az adattárat. A Kijelölő rendelet 12. § (8) bekezdés b) pont bc) és be) alpontok, valamint c) pont alapján az NFK jár el országos illetékességgel az Evt. 33. § (1)–(6) bekezdése szerinti összevont körzeti erdőtervezési hatósági eljárással egyesített Evt. 23. § (2) bekezdése, Evt. 23/A. §-a szerinti, valamint az Evt. 56. § (3) bekezdése szerinti Országos Erdőkár Nyilvántartás vezetési eljárásokban.

[21] Az Evt. ABh-t követő módosulása nyomán a kijelölési vitában érintett szervek között nem volt összhang abban, hogy a természetvédelmi rendeltetés „visszaállítása”, illetve hiánya esetén annak meghatározása nem csupán a védelmi rendeltetés rögzítését (deklarálását) jelenti a szakrendszerben. Csak a kijelölést kérő Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal érvelt azzal, hogy a 10 évre szóló gazdálkodási lehetőségek kereteit a megfelelő - hivatalból indított - új eljárásban a természet védelmére vonatkozó nemzeti és európai uniós követelményeknek meg kell feleltetni. Ugyanakkor a központ is utalt az erdőterv módosításának szükségére, azonban csak a rendeltetés megállapítását követően.

[22] Az ABh nyomán módosult Evt.-ből és a „törölt”, de visszaállított természetvédelmi rendeltetéseket megállapító jogszabályi rendelkezésekből fakadó feladat az Evt. 23. § (2) bekezdés a) pontja nyomán az, hogy az erdészeti hatóság minden jogszabály, így az ÖR alapján is állapítsa meg az erdő rendeltetését védett természeti területként. Ha és amennyiben folyik körzeti erdőtervezési eljárás, akkor ez a kötelezettség a központot terheli a körzeti erdőtervezési hatósági eljárással az Evt. 23. § (2) bekezdése szerinti „megállapítási” eljárás egyesítésre tekintettel (összevont hatósági eljárás). Ellenben, ha nem folytatnak az érintett területre nézve körzeti erdőtervezési eljárást, akkor a Kijelölő rendelet 11. § (1) bekezdésének megfelelően erdészeti hatósággként az erdőterület fekvése szerint illetékes vármegyei kormányhivatal jár el, ha törvény vagy kormányrendelet eltérően nem rendelkezik. A negatív hatásköri vitában az érintett szervek nem hivatkoztak releváns, törvényi vagy kormányrendeleti eltérő rendelkezésre.

[23] Irreleváns a hatásköri vita eldöntése szempontjából, hogy a központ körzeti erdőtervezési eljárása során saját maga vagy más felelős szervek (pl. természetvédelmi hatóság és a kezelő szerv), szereplők mulasztása(i) nyomán milyen jogszabályi kötelezettségeket mulasztott el. Ha már nincs mód a határozata hivatalbóli jogorvoslati eljárás keretében történő orvoslására, úgy felmerül a hatásköri kérdés, mint a tárgyi kijelölési ügyben.

[24] A hatásköri vitában kérdésként merült fel az esetleges új körzeti erdőtervezési eljárás szükségessége. A körzeti erdőtervezési eljárás komplexitását az érintett szervek együttes álláspontja is megerősíti, ettől függetlenül annak szabályai szerinti széleskörű egyeztető eljárás, a közreműködők (pl. tervezők), szakhatósági eljárások nagyobb száma, adott esetben a Natura 2000 elővizsgálat felmerülése is megerősíti, hogy e komplex eljárás végigvitelére, adott esetben más eljárásokkal együttes lefolytatására egy-egy körzetre nézve csak meghatározott időközönként kerülhet sor, tekintettel a rendelkezésre álló szervezeti erőforrások lekötöttségére, valamint költségvetési gazdálkodás követelményének megfelelően optimalizált méretre igazított szervezeti struktúrára és személyi állomány arányosított voltára, illetve az eljárással felmerülő kiadások keretek között tartására figyelemmel. A kijelölést kérő Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal által felhívott Módtv. 89. §-hoz fűzött jogalkotói indokolás erre is utal. Mindezek tükrében értelmezendő a hatályos szabályozás. A körzeti erdőtervezési eljárás 10 évente történő tervezését az Evt. 33. § (1) bekezdése tartalmazza, annak ellenére, hogy a hatályos törvényi rendelkezés ellenére 2016. évtől már nem adtak ki vonatkozó, ún. erdőterv-rendeletet (korábban FM rendeletek). A rendeleti szint hiánya ellenére alappal hivatkozott a központ arra, hogy csak tízévente kerül(het) sor körzeti erdőtervezésre: a jelentős költségvetési kihatással is járó, komplex eljárást ugyanis nem is

lenne célszerű alkalmazni például olyan korrekciókra, mint a kijelölési eljárással érintett, jogszabállyal létesített természetvédelmi rendeltetésnek az erdő rendeltetésének védett természeti területként történő megállapításához. A körzeti erdőtervezési eljárás összevont hatósági eljárás, amelyhez – megindulása, folyamatban léte esetén – egyesül az Evt. 23. § (2) bekezdése szerinti „megállapítási” eljárás. Ennek hiányában az Evt. 23. § (2) bekezdése szerinti hatsági eljárás önállóan megindítható, folytatható.

[25] Az erdőterv módosítása egy további lépés, amelynél releváns az ABh nyomán visszamódosult jogi rend, ami alapján az érintett erdőgazdálkodók a korlátozásból eredő káraik megtérítését igényelhetik, de újból nem feltétel a velük történő előzetes megállapodás (quasi előzetes hozzájárulásuk). Az ABh nyomán hatályos jogi rendben nem releváns az a technikai érv, amire a kijelölést kérő Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal az Evt. 2023. július 1. napján módosult 33. § (8) bekezdés módosulására, illetve az új (8a) bekezdésére utalással adott elő, érvelve a központ esetleges mulasztásaival is. Az Evt. 33. § (8) bekezdés azon fordulatát, miszerint „..., ha az erdő rendeltetésében, bekövetkezett, a körzeti erdőtervezéskor előre nem látott változás ezt indokolja, ...”, az *erga omnes* hatályú ABh alapján kiterjesztően szükséges értelmezni az ABh és annak nyomán az Evt. rendelkezéseinek érvényre juttatása, végső soron az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdése érvényesülése érdekében: amint ugyanis arra az Alkotmánybíróság rámutatott, a visszalépés tilalma Alaptörvényből következő érvényesülésének megfelelés érdekében azt nemcsak a jogalkotónak, de az egyedi ügyekben eljáró jogalkalmazóknak is figyelembe kell venniük a jogszabályok alkalmazása során. Az ABh-ban többször hangsúlyozott állami feladat és felelősség a végrehajtó hatalom tagjaikként a közigazgatási szerveket is fokozottan terheli, jogalkalmazóként – miként a bírságot is – aktív eljárásra sarkallva annak érdekében, hogy az államot az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdése alapján terhelő feladatok teljesüljenek. A kijelölést kérő Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal érvelésének elvetését indokolta az ügyben releváns további időbeli tényező is, miszerint az ABh nyomán az Igazgatóság természetvédelmi rendeltetés visszaállítására vonatkozó kérelme szerinti feladat már a központ érintett, helység 3 erdőtervezési körzetre vonatkozó eljárása 2022. február 14-én kelt közlemény szerinti, 2022. február 17-i megindulását megelőzően is felmerült és el nem végzett feladat volt, figyelemmel az ABh-nak a Magyar Közlöny 2020. évi 162. számában történt közzétételére (2020. július 6.) is.

[26] A Fővárosi Ítéltábla a Kp. 12. § (2) bekezdés a) pontja, a 13. § (3a) pontja és a 154. § (3) bekezdése alapján eljárva – a kifejtettek alapján – a közigazgatási eljárásra a kormányhivatalt jelölte ki, figyelemmel a kijelölő rendelet 10. § d) pontjára, 11. § (1) bekezdésére és az FMr. 5. melléklet 7. pontjára.

[27] Az eljárás az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 57. § (1) bekezdés w) pontja alapján illetékmentes.

[28] A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Kp. 151. § (4) bekezdése, a perújítást a Kp. 154. § (4) bekezdése zárja ki.

dr. Robotka Imre s.k.	dr. Drávecz Margit Gyöngyvér s.k.	dr. Stumpf-Rádai Ágota s.k.
a tanács elnöke, előadó bíró	bíró	bíró